

RECHTMATIGHEIDS- ONDERZOEK

**Subsidies
Verstrekt aan de
Academie voor Hoger Kunst-
en Cultuuronderwijs
Dienstjaar 2023**

**Ministerie van
Onderwijs, Wetenschap en Cultuur**

**REKENKAMER VAN SURINAME
SUPREME AUDIT INSTITUTION OF SURINAME**

RECHTMATIGHEIDS- ONDERZOEK

**Subsidies
Verstrekt aan de
Academie voor Hoger Kunst-
en Cultuuronderwijs
Dienstjaar 2023**

**Ministerie van
Onderwijs, Wetenschap en Cultuur**

December 2025

**REKENKAMER VAN SURINAME
SUPREME AUDIT INSTITUTION OF SURINAME**

Voorwoord

Ingevolge de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no. 102) heeft de Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) op grond van haar taken, een rechtmatigheidsonderzoek verricht bij de Academie voor Hoger, Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO).

Het onderzoek heeft betrekking op de rechtmatigheid van de verstrekte subsidies door het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MINOWC) in het jaar 2023. Het onderzoek is in de periode december 2024 - juli 2025 uitgevoerd. Hierbij is het procesverloop van de subsidie onderzocht en/of deze volgens wet- en regelgeving is uitgevoerd.

De bevindingen met betrekking tot dit onderzoek zijn in dit rapport verwerkt.

Tot slot bedanken wij iedereen, die op welke wijze dan ook een bijdrage heeft geleverd aan dit onderzoek.

Paramaribo, december 2025

De Rekenkamer van Suriname,

De heer drs. S. Bhoendie

(Voorzitter)

Mevrouw drs. N.H. Vredeberg, MBA

(Secretaris)

Inhoudsopgave

Voorwoord

Acroniemen en Afkortingen

Samenvatting

1	Inleiding.....	6
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	6
1.2	Doelstelling van het onderzoek.....	6
1.3	Mate van zekerheid	7
1.4	Wettelijk kader	7
1.5	Gecontroleerde instelling	7
2	Onderzoeksaanpak	11
2.1	Controlestandaard	11
2.2	Onderzoeksvragen	11
2.3	Reikwijdte.....	12
2.4	Criteria	12
2.5	Bewijsverzameling	12
3	Bevindingen.....	13
3.1	Opzet van de beheersingsmaatregelen.....	13
3.2	Bestaan van de Interne beheersingsmaatregelen.....	14
3.3	Werking van de interne beheersingsmaatregelen.....	15
4	Conclusies	16
4.1	Conclusie over de opzet van interne beheersingsmaatregelen	16
4.2	Conclusie over bestaan van beheersingsmaatregelen	16
4.3	Conclusies over de werking van beheersingsmaatregelen	16
5	Aanbevelingen.....	18
6	Reactie directeur van AHKCO.....	19
7	Nawoord Rekenkamer	20

Tabel:

1: Overzicht betaalde lonen aan docenten en personeel AHKCO in 2023

Figuur:

1: Huidige organisatiestructuur AHKCO

Bijlage:

1: Reactie directeur AHKCO

Acroniemen en Afkortingen

AdeKus	Anton de Kom universiteit van Suriname
AHKCO	Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs
Art.	Artikel
G.B.	Gouvernementsblad
HWO	Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs
IOL	Instituut voor de Opleiding van Leraren
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
LOBO	Lerarenopleiding Beroepsonderwijs
MINOWC	Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur
PTC	Polytechnic College Suriname
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
RvT	Raad van Toezicht
S.B.	Staatsblad van de Republiek Suriname
SRD	Surinaamse Dollar

Samenvatting

In de periode december 2024 tot en met augustus 2025 heeft de Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) conform haar mandaat vervat in artikel 149 van de Grondwet van 1987, S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38 en de artikelen 2 lid 2 en 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no. 102), een controle uitgevoerd naar de rechtmatigheid van de aangevraagde subsidies door de Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO), verstrekt door het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MINOWC) in 2023.

Volgens de begroting van 2023 is SRD 4.047.200 begroot voor de totale uitgaven, inclusief een bedrag van SRD 152.500 ten behoeve van de personeelskosten. De aanvraag voor subsidie voor het dienstjaar 2023/2024 is ingediend in 2023, en het aangevraagde subsidiebedrag was SRD 3.373.600.

Onderzoeksmethodologie

Het veldonderzoek is uitgevoerd in de periode van december 2024 tot juli 2025.

De Rekenkamer heeft daarbij verschillende onderzoeksmethoden gebruikt, waaronder:

- Een analyse van de opzet, de werking en het bestaan van de interne beheersingsmaatregelen bij AHKCO.
- Toetsen van de processen en procedures rondom de subsidieaanvraag.
- Detailcontrole van documenten, met name persoonsdossiers.
- Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards for Supreme Audit Institutions (ISSAIs).

Belangrijkste bevindingen

- De AHKCO heeft in 2023 geen subsidie ontvangen voor de operationele kosten. Hoewel de aanvraag voor subsidie voor het dienstjaar 2023/2024 wel is ingediend, werd de subsidie in 2023 niet ontvangen.
- Er zijn tekortkomingen geconstateerd in de interne beheersingsmaatregelen van AHKCO. Er ontbreken namelijk: proces- en procedurebeschrijvingen, en richtlijnen voor de subsidieaanvraag.
- Er is geen Raad van Toezicht (RvT) bij de AHKCO benoemd/geïnstalleerd. Dit is in strijd met de huidige regelgeving vastgelegd in S.B. 1991 no. 31, regeling voor de Academie voor Hoger, Kunst- en Cultuuronderwijs Algemeen artikel 2 lid 1 en artikel 8, want dit betekent dat er in 2023 formeel geen toezicht was op de AHKCO.
- De AHKCO beschikt ook niet over een formele beschikking voor de ontvangen subsidie over het vierde kwartaal van 2022, hetgeen als een administratieve tekortkoming wordt aangemerkt.

Conclusie:

De Rekenkamer concludeert dat de tekortkomingen in de interne beheersingsmaatregelen van de AHKCO kunnen leiden tot inconsistenties, onduidelijkheid en een gebrek aan transparantie. Ook het

ontberen van een RvT brengt risico's met zich mee op het gebied van 'good governance', met name over het beheer van de subsidiegelden, het toezicht en de naleving van regelgeving.

Als gevolg van het bovenstaande, kan de Rekenkamer geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van de aangevraagde subsidies door de Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO), vanwege het feit dat de AHKCO in het onderzoeksjaar 2023 geen subsidie heeft ontvangen.

Aanbevelingen:

De Rekenkamer beveelt de AHKCO en het directoraat Hoger Onderwijs Instellingen het volgende aan:

1. Het vastleggen en implementeren van formele processen, procedures en richtlijnen voor subsidieaanvragen.
2. Nauwere communicatie onderhouden met de relevante instanties van het MINOWC over de status van haar subsidieaanvragen.
3. Het zorgdragen voor een formele beschikking voor alle ontvangen subsidies.
4. Het opstellen van een jaarrekening, vooral wanneer er sprake is van subsidie-ontvangsten.
5. Het formuleren van duidelijke richtlijnen voor de lessen van deeltijdse docenten.
6. Het benoemen van een RvT voor AHKCO is essentieel, en indien dit nog niet heeft plaatsgevonden, zal MINOWC spoedig invulling hieraan moeten geven.

In reactie op het ter zake conceptrapport heeft de directeur van AHKCO in haar schrijven van 4 november 2025 met kenmerk Sec111/25, haar commentaar verwerkt op voornoemd rapport. Hierin gaat zij nader in op het verloop van de subsidieaanvragen door AHKCO sinds haar aantreden als directeur in 2022.

De Rekenkamer beschouwt deze reactie van AHKCO als een positief signaal en ziet uit naar een verbetering in het gehele proces vanaf de aanvraag van subsidie bij MINOWC tot aan de besteding en verantwoording hiervan. De brief is in extendo als bijlage 1 opgenomen in het rapport.

Door middel van dit onderzoeksrapport informeert de Rekenkamer, De Nationale Assemblée en de regering over het subsidieproces van het Ministerie van Onderwijs naar de hogere onderwijsinstellingen toe. Door plaatsing van het eindrapport op haar website, informeert zij ook de Surinaamse gemeenschap hieromtrent.

1 Inleiding

Dit onderzoek is gericht op de subsidies die de AHKCO heeft ontvangen van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MINOWC) in 2023. Het doel was om te onderzoeken of de verstrekte subsidies rechtmatig zijn besteed en of het proces van de subsidieaanvraag tot en met de verstrekking daarvan volgens de geldende wet- en regelgeving is verlopen.

Onder subsidie wordt verstaan een geldelijke ondersteuning van overheidswege aan (sociale) instellingen, staatsbedrijven en stichtingen¹. Bij sommige instellingen worden de kosten volledig gedekt door de overheid, terwijl bij anderen slechts een deel van hun begroting gedekt wordt met overheidsmiddelen. Hierbij wordt gedacht aan het betalen van onder andere de lonen.

Krachtens artikel 19 lid 1 en 3c van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no. 102) zijn subsidie-ontvangende instellingen rekenplichtig aan de Rekenkamer en dienen zij zowel het beheer als de besteding van deze middelen (subsidies) te verantwoorden. En artikel 20 lid 1 van voornoemde wet geeft aan hoe de verantwoording over het geldelijk en materieel beheer dient te geschieden.

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Dit onderzoek is van belang, omdat er een aanzienlijk financieel belang met de subsidieverstrekking is gemoeid en de Hoge Onderwijsinstellingen verbonden aan MINOWC hierbij betrokken zijn, met name:

- de Anton de Kom Universiteit (AdeKus),
- de Academie voor Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO),
- het Instituut voor Opleiding Leraren (IOL),
- het Conservatorium Suriname,
- de Lerarenopleiding Beroepsonderwijs (LOBO), en
- het Polytechnic College Suriname (PTC).

In de begroting 2023 (S.B. 2023 no. 46, afdeling 12) van het MINOWC is SRD 243.5 miljoen aan subsidies opgenomen voor de Anton de Kom Universiteit van Suriname en SRD 14.5 miljoen voor PTC. Van de overige vier instellingen, waaronder AHKCO, zal het subsidiebedrag blijken tijdens het veldonderzoek

1.2 Doelstelling van het onderzoek

Het onderzoek heeft tot doel om het proces en de rechtmatigheid vast te stellen van de verstrekte subsidies aan de AHKCO door MINOWC over het dienstjaar 2023.

---

¹ Handboek Auditprogramma's van de Rekenkamer versie 15.0: Auditprogramma Subsidies pg. 215

1.3 Mate van zekerheid

De controle zal worden uitgevoerd op basis van een redelijke mate van zekerheid.

Tevens beoogt het onderzoek inzicht te verschaffen in het proces omtrent de besteding, de rechtmatigheid op de besteding van de ontvangen subsidies, en de verantwoording daarvan.

In het rapport zullen de bevindingen en de conclusies ten aanzien van dit onderzoek worden opgenomen met een betrouwbaarheidsgrens van 95%.

Vermeldenswaard is dat dit onderzoek geen getrouwheidsonderzoek is op de gepresenteerde cijfers.

1.4 Wettelijk kader

De volgende wetten en regels zijn van toepassing op de verstrekking van subsidies door het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur:

- De Comptabiliteitswet S.B. 2019 no. 98;
- S.B. 2023 no. 46, inzake Wet Staatsbegroting, afdeling 12 van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur;
- S.B. 1991 no. 3, inzake Regeling voor de Academie voor Hoger, Kunst- en Cultuuronderwijs, algemeen artikel 2 lid 1, artikel 6 lid 1 Docenten;
- De subsidiebeschikking(en) over de regeling waar de subsidie onder valt;
- De subsidievoorwaarden van het Ministerie van Financiën en Planning.

Dit wettelijk kader staat aan de basis voor de controlecriteria die zijn opgenomen in paragraaf 2.4.

1.5 Gecontroleerde instelling

De gecontroleerde instelling in dit onderzoek is de Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs. In het Staatsbesluit van 23 mei 1991 (S.B. 1991 no. 31) werd een regeling voor de Academie voor hoger Kunst- en Cultuuronderwijs vastgesteld.

Doelstelling AHKCO:

De Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO) kent drie studierichtingen en stelt zich over het algemeen ten doel *'om personen op te leiden die competent zijn om op HBO-niveau te functioneren als deskundige op het gebied van de kunst, journalistiek en sociaal werk'*.

Studierichtingen:

De drie studierichtingen zijn:

1. Beeldende Kunsten (BK), richt zich op het ontwikkelen van het beeldende, creatieve en communicatieve vermogen van de student(en).
2. Journalistiek, heeft ten doel journalisten op te leiden die onderricht krijgen in de diverse aspecten van publieksgerichte informatie, en moeten deze zowel kunnen produceren als overdragen naar een breder publiek c.q. samenleving.
3. Sociaalcultureel Vormingswerk (SoCuVo), stelt zich ten doel sociaal werkers op te leiden, die tegen de achtergrond van de zich afspelende maatschappelijke veranderingen op sociaal-

economisch en cultureel niveau, inzicht en vaardigheden bezitten om individuen, groepen en leefgemeenschappen agogisch te begeleiden, zodat zij bestaande of opkomende crises op sociaal, economisch en cultureel niveau kunnen beheersen en kunnen transformeren naar een gewenste toestand.

Structuur AHKCO:

Het management van de Academie, ondergebracht onder het MINOWC, bestaat uit een algemeen directeur en drie sector-directeuren (cursusleiders) voor de verschillende studierichtingen:

In figuur 1 is de huidige organisatiestructuur weergegeven.

Figuur 1: Huidige organisatiestructuur AHKCO

Bron: AHKCO, 2025

De AHKCO verwerft haar inkomsten uit de inschrijfgelden van de studenten, die bedragen per student SRD 1.000 in het jaar 2023. Op de AHKCO waren 286 inschrijvingen in 2023. Van dit aantal waren er 46 nieuwe inschrijvingen en 240 herinschrijvingen. Daarnaast zijn overige inkomsten afkomstig van de opbrengsten van kopiëren, print-outs, cijferlijsten, schoolverklaringen en het verhuren van lokalen. Verder is de AHKCO in 2023 ook gestart met het aanbieden van 1-jarige opleidingen en korte cursussen om haar verdien capaciteit te verhogen. Al deze inkomsten worden ingezet om de operationele kosten te dekken.

Het directoraat Cultuur van het MINOWC is belast met het uitbetalen van de lonen en salarissen van docenten en het overige personeel van de AHKCO. Vanaf haar instelling heeft dit directoraat zorggedragen voor de personele lasten, en de daarmee gepaard gaande sociale premies van het overige personeel (16), de fulltime docenten (2) en parttime docenten (57)². In het jaar 2023 heeft het directoraat Cultuur in totaal SRD 3.200.865,28 aan lonen uitbetaald. Afhankelijk van de lesroosters zijn er ook verschillen in het aantal personen dat maandelijks is uitbetaald. Zie tabel 1.

Tabel 1: Overzicht betaalde lonen aan docenten en personeel AHKCO in 2023

#	Maand	Aantal Personen	Bruto in SRD	Inhouding	Netto in SRD
1	Januari	56	155.141,92	32.455,90	122.686,02
2	Februari	45	134.920,32	27.397,61	107.522,71
3	Maart	64	240.638,08	47.627,74	193.010,34
4	April	65	372.027,96	60.854,53	311.173,43
5	Mei	84*	505.735,96	79.600,34	426.135,62
6	Juni	75	231.578,32	38.997,28	192.581,04
7	Juli	75	198.250,48	37.361,71	160.888,77
8	Augustus	75	225.750,48	37.381,71	188.368,77
9	September	75	225.750,48	37.285,08	188.465,40
10	Oktober	57	173.404,16	26.608,19	146.795,97
11	November	64	424.751,12	87.980,50	336.770,62
12	December	64	312.916,00	58.023,22	254.892,78
		Totaal	3.200.865,28	571.573,81	2.629.291,47

Bron: directoraat Cultuur/ Rekenkamer

*In mei zijn er aan meer personen (nl. in totaal 84) lonen uitbetaald, dan de overige maanden. Dit heeft te maken met het uitbetalen van leden van de examencommissie en de accreditatiecommissie.

² S.B. 2023 no. 46 Wet Staatsbegroting, Afdeling 12 van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

In het jaar 2022 is het proces van accreditatie van de opleidingen van AHKCO ingezet. Ter dekking van de kosten hiervan en de begrotingskosten, heeft AHKCO in het laatste kwartaal van 2022 (oktober 2022) voor de eerste keer subsidie aangevraagd. Deze werd echter pas in februari 2023 ontvangen.

Voor het jaar 2023 is SRD 4.047.200 begroot voor de totale uitgaven, inclusief SRD 152.500 voor de personeelskosten. De Rekenkamer is nagegaan of er een aanvraag van subsidie is ingediend door AHKCO en ook geëffectueerd is door het MINOWC.

2 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek is gericht op de controle van de rechtmatigheid van de verstrekte subsidie aan AHKCO over het dienstjaar 2023 door MINOWC.

De Rekenkamer zal aan de hand van wet- en regelgeving, de procedures en subsidievoorwaarden nagaan of bij aanvraag en de verstrekking van subsidie aan AHKCO aan deze criteria/voorwaarden is voldaan.

1. Analyse van de opzet van het interne beheer van de AHKCO

Natrekken of het proces en de procedures van de ontvangen subsidies zodanig zijn ingericht dat foutieve handelingen zoveel als mogelijk geminimaliseerd zijn geworden of te voorkomen waren.

2. 'Test of controls'

Toetsen indien het proces van aanvraag tot toekenning van het subsidiebedrag rechtmatig geschiedt conform wet- en regelgeving.

3. Detailcontrole

De frequentie vaststellen in hoeveel gevallen de lonen onrechtmatig zijn uitgekeerd. Dit zal middels dossiers-controle geschieden.

2.1 Controlestandaard

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards for Supreme Audit Institutions voor rechtmatigheidsonderzoek (ISSAIs 400 en 4000) zoals vastgelegd in het Handboek Rechtmatigheidsonderzoek 2023 van de Rekenkamer van Suriname.

2.2 Onderzoeksvragen

De hoofdvraag bij dit onderzoek is: "In hoeverre zijn de verkregen middelen van het MINOWC over het dienstjaar 2023 rechtmatig ontvangen door de AHKCO?"

Deze hoofdvraag zal met behulp van de volgende deelvragen beantwoord worden:

1. Hoe verloopt het proces vanaf de aanvraag tot de verantwoording van subsidie?
2. Aan welke criteria (subsidievoorwaarden) moet de AHKCO voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie?
3. Heeft de AHKCO voldaan aan de vereiste voorwaarden om de verstrekte subsidies te ontvangen en is de subsidie rechtmatig besteed?
4. Op welke manier wordt er binnen het MINOWC controle uitgeoefend om de rechtmatigheid van de subsidie te waarborgen?
5. Is het bedrag aan subsidies in 2023 in overeenstemming met de subsidiebeschikking?

2.3 Reikwijdte

Dit onderzoek richt zich op de aanvraag en verstrekking van subsidie door het MINOWC aan de AHKCO, en wel over het dienstjaar 2023. Uit het personeelsbestand van de AHKCO, waaronder het docentenkorps bestaande uit 59 docenten, zijn er middels een steekproef 18 dossiers geselecteerd voor een detailcontrole.

2.4 Criteria

Uit de van toepassing zijnde wet- en regelgeving (zie paragraaf 1.4) zijn de volgende criteria ontleend voor het verstrekken van subsidies:

- De subsidie moet in de begroting van het dienstjaar 2023 zijn opgenomen.
- Er moet een subsidiebeschikking opgemaakt zijn die op een rechtmatige wijze is goedgekeurd.
- Er moet een brief inzake de subsidieaanvraag met onderliggende documenten, aanwezig zijn.
- Bij elke subsidieaanvraag moet er verantwoording worden afgelegd over de bestedingen van de vorige subsidiegelden door de subsidie-ontvangende instelling. (Comptabiliteitswet; S.B. 2019 no. 98; artikel 41 lid 2b).
- Het afdragen van loonbelasting en AOV-premies aan de Dienst der Belastingen.

2.5 Bewijsverzameling

Op grond van de ISSAI 4000 en het Handboek Rechtmatigheidsonderzoek 2023 van de Rekenkamer dienen de conclusies te zijn gebaseerd op voldoende, relevante en betrouwbaar bewijs. Dit vormt een basis om de conclusies te trekken zoals verwoord in hoofdstuk 4 van dit rapport.

De Rekenkamer heeft daartoe documenten betreffende relevante wet- en regelgeving van de instelling ontvangen en geanalyseerd. De documentenanalyse is ondersteund door interviews met sleutelfunctionarissen in het proces van de subsidieaanvraag en de controle op de aanvraag en besteding van de middelen in 2023.

Er is geconstateerd dat het verzamelde bewijsmateriaal voldoende, relevant en betrouwbaar is en voldoende basis vormt om conclusies te kunnen trekken, zoals verwoord in hoofdstuk 4 van dit rapport.

3 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de AHKCO met betrekking tot de ontvangst van de subsidies voor het dienstjaar 2023 behandeld.

- De Rekenkamer heeft ook onderzocht welke interne beheersingsmaatregelen zijn toegepast bij het subsidieproces om de naleving van de relevante wet- en regelgeving te waarborgen. Het aangevraagde subsidiebedrag bedraagt SRD 3.373.600.
- Tevens is nagegaan of de aanvraag voor subsidie voor het collegejaar 2023/2024 is ontvangen. Het aangevraagde subsidiebedrag bedroeg in totaal SRD 3.373.600 en is ingediend in de maand mei 2022.

In dit hoofdstuk worden tevens de bevindingen van het onderzoek gepresenteerd.

3.1 Opzet van de beheersingsmaatregelen

In deze paragraaf zijn de bevindingen vastgelegd over het subsidieproces.

Bij de AHKCO gaat het om twee vormen van subsidie, namelijk:

- Subsidie voor het dekken van de operationele kosten, en
- Subsidie voor de betaling van de lonen en salarissen.

De Rekenkamer heeft beide processen aan de hand van verkregen informatie omschreven om deze te kunnen toetsen.

Het proces ten aanzien van de subsidieaanvraag ter dekking van de operationele kosten.

De begroting van de AHKCO wordt door de afdeling Finance opgemaakt in overleg met de directeur. Het proces van subsidieaanvraag is opgestart met de constatering van de gebrekkige financiële middelen bij de AHKCO om het accreditatieproces in 2022 op te starten en ook ter dekking van de overige operationele kosten. Aangezien het de eerste subsidieaanvraag was voor de AHKCO, is de aanvraag begeleid door een medewerker van de afdeling Subsidie van het directoraat Cultuur. Bij de aanvraag zijn de vereiste documenten opgemaakt en toegevoegd.

Het gaat hierbij om de vereiste documentatie vanuit het Ministerie van Financiën en Planning, zoals:

- Algemene informatie van de AHKCO;
- Exploitatiebegroting op jaarbasis met toelichting;
- Activiteitenplan;
- Liquiditeitsprognose op maandbasis over het gehele dienstjaar;
- Rapportage van de liquiditeitsbehoefte conform het aangewezen format; en
- Bankafschriften.

Nadat de subsidie is ontvangen en de middelen zijn besteed, wordt de verantwoording opgemaakt, die vervolgens als bijlage moet worden ingediend bij de volgende aanvraag.

Het proces ten aanzien van subsidieaanvraag voor de betaling van de lonen en salarissen

Jaarlijks en wel aan het begin van de maand oktober wordt afhankelijk van het lesrooster, de lesurenstaat voor elke opleiding opgemaakt. Op de staat van lesuren zijn de relevante persoonsgegevens per docent opgenomen, de onderwijsbevoegdheid, het vakonderdeel, het aantal te doceren lesuren en het tarief per lesuur. Dit overzicht wordt vervolgens door de directeur van de AHKCO geaccordeerd en opgestuurd naar de directeur van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs (HWO) en de directeur Administratie en Technisch Beheer van het MINOWC. Ook wordt er een exemplaar verzonden naar het directoraat Cultuur voor de maandelijks uitbetaling aan docenten en personeel. Indien een docent niet in staat is de werkzaamheden voort te zetten, wordt hiervan door de directeur van de AHKCO, melding gedaan bij het directoraat Cultuur. Er volgt dan een correctie op de te betalen loonstaten. Indien er vanwege het wegvallen van een docent vrije lesuren ontstaan, worden deze uren waar mogelijk ingevuld door docenten van andere vakken. Ook deze wijziging wordt door de directeur AHKCO doorgegeven aan het directoraat Cultuur, waarbij er dan een correctie plaatsvindt op de te betalen lonen.

Bevindingen opzet van interne beheersingsmaatregelen

- Bovenvermelde processen zijn niet beschreven door de AHKCO.
- Er zijn geen procedures en richtlijnen voor de subsidieaanvraag aanwezig bij de AHKCO.
- Ten aanzien van de opzet is het subsidieproces verlopen als hierboven omschreven.
- De AHKCO heeft niet voldaan aan haar verplichting tot het samenstellen van een jaarrekening. De laatste financiële verantwoording is over de periode oktober 2020 tot en met september 2021.
- Er is voldoende functiescheiding aanwezig.

3.2 Bestaan van de Interne beheersingsmaatregelen

Naar aanleiding van de beschrijving van de opzet van het subsidieproces is, via een *'walk-trough-test'*, nagegaan of dit proces in de praktijk daadwerkelijk bestaat en ook wordt uitgevoerd.

De toetsing van het bestaan voor de subsidie in 2023 voor het dekken van de operationele kosten is niet uitgevoerd, omdat het proces niet is afgerond. Hoewel er wel een subsidieaanvraag is gedaan, is de aangevraagde subsidie niet ontvangen in 2023.

Voor wat betreft de subsidie op de lonen en salarissen in het dienstjaar 2023 is het bestaan van het subsidieproces over de maand november 2023 getoetst.

Bevindingen

- Los van de ontvangen subsidie in februari 2022, die gebaseerd is op de aanvraag van het vierde kwartaal in 2022, heeft de AHKCO in 2023 geen subsidie ontvangen gebaseerd op haar aanvraag in 2023. Het proces met betrekking tot de subsidie ter dekking van de operationele kosten voor 2023 kon daarom niet volledig worden getoetst.
- Het proces met betrekking tot de subsidie op lonen en salarissen (indirecte subsidie) is verlopen zoals omschreven in paragraaf 3.1.

- Docenten met een voltijdse dienstbetrekking hebben de toegestane uren volgens de wet niet overschreden.
- In het Staatsbesluit van 23 mei 1991, houdende een regeling van de AHKCO, is er geen duidelijke regelgeving met betrekking tot docenten met een deeltijdse betrekking over het aantal te doceren uren aangetroffen.
- Volgens artikel 8 lid 1 van de het Staatsbesluit van 23 mei 1991, houdende een regeling van de AHKCO, moet er een RvT benoemd worden. Het is echter gebleken dat in het jaar 2023, er geen RvT was geïnstalleerd/benoemd. In 2023 was er dus geen algemeen toezicht op de AHKCO.

3.3 Werking van de interne beheersingsmaatregelen.

De Rekenkamer is door middel van dossiercontrole nagegaan of de ontvangen subsidies in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving. Hierbij is slechts gekeken naar de betaling van lonen en salarissen van docenten. Uit het bestand van 59 docenten in 2023 heeft de Rekenkamer middels een steekproef 18 dossiers geselecteerd voor een detailcontrole. Voor de steekproef is gekozen voor de maand november 2023.

Bevindingen

- De aangevraagde subsidie over het vierde kwartaal van 2022 is niet tijdig en volledig ontvangen.
- De AHKCO beschikt niet over een beschikking voor de ontvangen subsidie over het vierde kwartaal van 2022.
- Ten tijde van dit onderzoek heeft de AHKCO de subsidie over het jaar 2023/2024 niet ontvangen. Het aangevraagde subsidiebedrag bedraagt SRD 3.373.600 en werd ingediend in de maand mei 2022.
- De lonen over het jaar 2023 zijn rechtmatig uitbetaald door het directoraat Cultuur.
- Uit dossiercontrole is gebleken dat de docenten conform hun bevoegdheid loon wel hebben ontvangen.

4 Conclusies

Op basis van de verrichte controle op de ontvangen subsidiemiddelen bij de Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs in 2023 komt de Rekenkamer tot de volgende conclusies:

4.1 Conclusie over de opzet van interne beheersingsmaatregelen

- Het ontbreken van beschreven processen, procedures en richtlijnen voor de subsidieaanvraag bij de AHKCO wijst op een significant gebrek aan documentatie en transparantie binnen de organisatie. Dit kan leiden tot inconsistentie in de behandeling van aanvragen vanwege de onduidelijkheid.
- Het niet voldoen aan de verplichting tot het samenstellen van een jaarrekening en het ontbreken van recente financiële verantwoording (de laatste periode van financiële verantwoording eindigde in september 2021) is een ernstige tekortkoming. Dit belemmert inzicht in het financiële beheer van de AHKCO en kan vragen oproepen over de besteding van de middelen van de staat.
- De constatering dat er voldoende functiescheiding aanwezig is, is een positief aspect op het gebied van interne controle. Dit vermindert het risico op fraude en fouten doordat verschillende taken en verantwoordelijkheden zijn verdeeld over meerdere personen.

4.2 Conclusie over bestaan van beheersingsmaatregelen

- Het feit dat de AHKCO in 2023 geen subsidie voor operationele kosten heeft ontvangen, betekent dat de Rekenkamer het bijbehorende proces niet kon beoordelen. Dit laat een onzekerheid bestaan over de potentiële sterktes en zwakheden van dit proces.
- Het feit dat docenten met een volledige betrekking de wettelijk toegestane lesuren niet hebben overschreden, toont aan dat AHKCO op dit specifieke punt de geldende wetgeving naleeft.
- Het ontbreken van duidelijke regelgeving in het Staatsbesluit met betrekking tot de lesuren van deeltijdse docenten is een aandachtspunt. Dit kan leiden tot onduidelijkheid, inconsistente werkbelasting en mogelijk inefficiëntie. Het is wenselijk dat hierover duidelijke richtlijnen worden geformuleerd.
- Het ontbreken van een geïnstalleerde RvT in 2023 geeft aan dat er gedurende het gehele jaar geen formeel algemeen toezicht op de AHKCO heeft plaatsgevonden. De RvT houdt toezicht op de verrichtingen van de directie van de Academie, op het onderwijs en andere activiteiten van de Academie en waakt over het onderwijskundig niveau. Het ontbreken van de RvT is in strijd met de huidige regelgeving en brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van governance, risicomanagement en naleving van regelgeving.

4.3 Conclusies over de werking van beheersingsmaatregelen

- Het niet of niet tijdig en volledig ontvangen van de aangevraagde subsidie over het vierde kwartaal van 2022 duidt op mogelijke inefficiënties of problemen in het proces van subsidieverstrekking door de verantwoordelijke instantie.

- Het niet honoreren van de subsidie voor 2023 kan ernstige gevolgen hebben voor de operationele continuïteit en de financiële stabiliteit van de organisatie. Dit kan de financiële planning en de dagelijkse activiteiten belemmeren en het onderwijsproces in gevaar brengen.
- Het ontbreken van een beschikking voor de ontvangen subsidie over het vierde kwartaal van 2022, die uiteindelijk in februari 2023 is ontvangen, is een ernstige administratieve tekortkoming, aangezien een beschikking een wettig document is dat de voorwaarden en het bedrag van de subsidie formaliseert. Indien zo een beschikking niet is opgemaakt, kan dit leiden tot onduidelijkheid en juridische risico's.
- De bevinding dat docenten conform hun bevoegdheid hun loon ontvangen, geeft aan dat er een systeem is om de salarissen te koppelen aan de kwalificaties en functies van de docenten, wat bijdraagt aan een correcte financiële administratie.

Algemene conclusie

Als gevolg van het bovenstaande, kan de Rekenkamer geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van de aangevraagde subsidies door de Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO), vanwege het feit dat de AHKCO in het onderzoeksjaar 2023 geen subsidie heeft ontvangen.

5 Aanbevelingen

De Rekenkamer beveelt AHKCO het volgende aan:

1. Het vastleggen en implementeren van formele processen, procedures en richtlijnen voor subsidieaanvragen. Dit zal zorgdragen voor transparantie, consistentie en een duidelijke basis voor de AHKCO. Deze processen dienen duidelijk gecommuniceerd te worden met betrokken afdelingen.
2. Het opstellen van de jaarrekening is van eminent belang. Dit is essentieel voor transparantie, verantwoording en het verkrijgen van toekomstige financiering.
3. Regelmatig contact opnemen met de relevante instantie(s) om de status van de subsidieaanvraag voor 2023/2024 te bespoedigen. Betere communicatie over de impact van de vertraging op de operationele activiteiten is essentieel en er moet meer nadruk gelegd worden op een spoedige afhandeling hiervan.
4. Erop toezien dat er een formele beschikking wordt ontvangen voor alle ontvangen subsidies.
5. Duidelijke richtlijnen formuleren met betrekking tot de lesuren van deeltijdse docenten. Hoewel de wet hierin niet expliciet is, kan de AHKCO zelf interne richtlijnen opstellen om duidelijkheid en consistentie te waarborgen.
6. Volgens artikel 8 lid 1 van het Staatsbesluit van 23 mei 1991, houdende een regeling van de AHKCO, moet er een RvT benoemd worden. Het is benoemen van een RvT voor AHKCO is essentieel, en indien dit nog niet heeft plaatsgevonden, zal het Ministerie van Onderwijs in samenspraak met het directoraat HWO, spoedig invulling hieraan moeten geven.

6 Reactie directeur van AHKCO

De Rekenkamer heeft middels een schrijven van de AHKCO, gedateerd 4 november 2025 met kenmerk Sec111/25, een reactie ontvangen op haar conceptrapport terzake.

Hierin gaat de directeur nader in op het verloop van de subsidie aanvraag en de toekenning door MINOWC, sedert haar aantreden in 2022. Tevens geeft zij uitleg over het opstellen van de jaarrekening en een review over de aanstelling van een RvT binnen deze organisatie vanaf 2019. Hopelijk wordt het contact met de huidige RvT van AHKCO (sinds 2024) spoedig gelegd voor een brede samenwerking.

De Rekenkamer heeft deze brief in extenso opgenomen in dit rapport (vide bijlage 1), en waar nodig aanvullingen gepleegd.

7 Nawoord Rekenkamer

De Rekenkamer heeft haar controle uitgevoerd op de rechtmatigheid van de ontvangen subsidies door AHKCO van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MINOWC) in het jaar 2023. Toch zijn er een enkele aandachtspunten, waar er verbetering nodig is; bijvoorbeeld, het samenstellen van de jaarrekening. De AHKCO heeft sinds haar 45-jarig bestaan, pas in 2023 voor het eerst subsidie ontvangen. Aangezien het traject van accreditatie van deze aanstelling is ingezet zijn de subsidiemiddelen van groot belang voor de instelling.

Wij zijn ervan overtuigd dat de Academie voor Hoger Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO), de aandachtspunten en aanbevelingen in dit rapport ter harte zal nemen en spoedig zal overgaan tot de implementatie hiervan.

De Rekenkamer is content met de vlotte medewerking van AHKCO en spreekt de hoop uit dat deze goede samenwerking verder wordt gecontinueerd, zodat wij bij een follow-up onderzoek, ook aanzienlijke verbeteringen zullen opmerken in de administratie en de verantwoording van subsidiegelden.

Bijlage 1: Reactie directeur AHKCO

OPLEIDINGEN
 BEELDENDE KUNSTEN
 JOURNALISTIEK & COMMUNICATIE
 SOCIAAL CULTUREEL FORMINGSWERK

ACADEMIE VOOR HOGER KUNST- EN CULTUURONDERWIJS

Aan: Rekenkamer van Suriname
Betreft: Reactie op het conceptrapport
Kenmerk: Sec111/25

Paramaribo, 04 november 2025

Geachte directeur,

Het rapport is in goede orde ontvangen en goed doorgenomen. Een korte toelichting:

Subsidie

De AHKCO is in 2023 voor het eerst in aanmerking gekomen voor subsidie, bij haar bijna 45-jarig bestaan. Dit moest omdat, na mijn aanstelling als directeur in 2022 de AHKCO geen financiële middelen had om het traject van accreditatie in te gaan. Het inschrijfgeld werd gebruikt voor exploitatie, onderhoud en renovatie van het gebouw en verder andere kosten die het voortbestaan van het instituut moest garanderen.

De wet Hoger Onderwijs, verplicht instituten om te accrediteren, zo ook AHKCO als overheidsinstituut. Met het Veranderteam is een scan gemaakt van hoeveel geld nodig is voor het accreditatietraject. Als directeur had ik geen keus dan na te gaan, waarom AHKCO nooit in aanmerking is gekomen voor subsidie.

Met ondersteuning van directeur van Cultuur, mevrouw Roseline Daan is een proces begonnen voor de aanvraag van subsidie in 2022 (zie correspondentie).

Het bedrag van Srd 304.477,77 (driehonderd vierduizend vierhonderd zevenenzeventig 77/100 Srd) is in januari 2023 ontvangen, welke in lange na niet genoeg was voor de uitvoering.

Zaken als bewaking etc. hebben wij moeten afbouwen omdat het steeds opliep. Met de inschrijfgelden die niet eens Srd 500.000, - opleveren, is AHKCO niet in staat de kwaliteit van dit instituut te verhogen.

Jaarrekeningen

Om in aanmerking te komen voor de toen toegekende subsidie, zijn de jaarrekeningen tot het jaar 2022 als basis gediend. Deze zijn opgemaakt door GRIMORRIS, het bureau van mevrouw Gloria Morris. Alle documentatie van 2023 en 2024 zijn naar hen gemaald.

RVT

De Academie heeft 2 RvT's mogen verwelkomen. De eerste in 2019 ten tijde van minister Peneux. Na de verkiezingen in 2020 is er niets meer vernomen. De tweede in 2024, tijdens minister Henri Orie, die formeel nog aanzitten, maar met wie er geen contact is.

Conclusie:

De AHKCO heeft haar bestaansrecht bewezen en heeft als alle andere instituten van overheidswege recht op de subsidie. Het instituut is heel sterk op het gebied van internationalisering en is in staat om met internationale partners uitwisselingsovereenkomsten aan te gaan op het gebied van Kunst en Cultuur. De AHKCO is al in het traject van accreditatie, maar moet vanwege het uitblijven van subsidie het aanmelden bij NOVA steeds uitstellen.

Wij hopen dat er in de nabije toekomst verandering hierin komt.

.....
Jane Kolf-Bergraaf MEd.BA
Directeur

Rekenkamer van Suriname

A : Waterkant 28

T : 475585

E : rekenkamer@rekenkamer.gov.sr

W : www.rekenkamer.sr